

Asia: VN/1364/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä. Hallitusohjelman tavoitteena on nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä. Hallitus päätti vuonna 2021 perustaa parlamentaarisen työryhmän tavoitteen edistämiseksi. Parlamentaarinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan työryhmä esitti joulukuussa 2021, että neljän prosentin tavoitetta vastaava tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen nosto toteutettaisiin muun muassa säätämällä T&K-rahoituslaki.

Esityksen tavoitteena on parantaa valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä. Laissa säädettäisiin valtion talousarvioon vuosina 2024–2030 otettavien tutkimus- ja kehittämistoimintaan tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärästä. Valtuuksien ja määrärahojen määrää lisättäisiin tasaisesti vuosittain. Laissa säädettäisiin myös valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen pitkäaikaisen suunnitelman laatimisesta.

Satakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida lainsäädäntöluonnosta ja haluaa tuoda esille seuraavia seikkoja:

- o Monivuotisen, pitkäaikaisen rahoitussuunnitelman laatiminen ja T&K-rahoituksen kasvattaminen on Satakuntaliiton mielestä lähtökohtaisesti myönteinen ja kannatettava tavoite.
- o Lakiluonnoksessa painottuu vahvasti top down-ajattelutapa korostaen mm. Suomen Akatemian ja Business Finlandin rahoitusta. Satakuntaliiton mielestä edellä mainitun lisäksi on erityisen suositeltavaa ja tavoiteltavaa, että politiikka huomioi myös alhaaltapäin – ylös suuntautuvia innovaatioita ja luovuutta.

- o Satakuntaliitto painottaa, että alueellisesti tarvitaan myös enemmän julkisia varoja koulutukseen sekä uuden osaamisen ja uusien innovaatioiden luomista tukevaan tutkimukseen ja kehittämiseen.
- o Maakuntastrategiat ja maakuntien älykkään erikoistumisen strategiat ja niiden painopisteet olisi myös huomioitava, kun valmistellaan valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen painopisteitä monivuotisen suunnitelman laatimisen yhteydessä.
- o Satakuntaliiton mielestä maakuntien kannalta oleellista on huippututkimuksen ja -yksiköiden ja keskitettyjen rahoitusmallien lisäksi panostus alueellisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osaamisen kehittämiseen. TKI-toiminnassa koko Suomen potentiaali pitää saada käyttöön, antaa sille riittävä rahoitus ja sitä kautta kehittymisen mahdollisuus.
- o Tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksissa tulisi nykyistä paremmin huomioida keskisuurten ja pienten yritysten sekä myös yliopistokeskusten, ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen mahdollisuudet osallistua TKI-toimintaan. Innovaatioita syntyy myös käytännön tekemisen tasolla, missä tekijöillä on vahva soveltavan tutkimuksen tai ammatillisen koulutuksen tausta.
- o Etenkin ammattikorkeakouluilla on olennainen rooli alueellisten TKI-ekosysteemien rakentamisessa ja kehittämisessä. Parhaiten alueiden tarpeisiin vastataan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä alueen työ- ja elinkeinoelämän yhteistyöllä.
- o Lakiesityksessä tulisi kiinnittää myös enemmän huomiota myös alueellisten ELY-keskusten TKI-toiminnan mahdollisuuksiin. ELY-keskuksille tulisi myös osoittaa riittävät resurssit yritysten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoittamiseen.
- o Satakuntaliitto haluaa myös muistuttaa, että maakuntien liitoilla on myös merkittävä rooli alueellisen innovaatiotoiminnan sekä innovaatioympäristöjen edistämässä. Valtion budjetissa tulisikin varata riittävästi resursseja myös alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen rahoittamiseen maakuntien liittojen AKKE-rahoituksen kautta (TEM / AKKE-rahoitus).

Porissa, 11.8.2022

SATAKUNTALIITTO

Asko Aro-Heinilä, maakuntajohtaja

Timo Vesiluoma, aluekehitysjohtaja

Aro-Heinilä Asko
Satakuntaliitto

Vesiluoma Timo
Satakuntaliitto